

Роз'яснення щодо здійснення поховання в умовах воєнного стану

До Уповноваженого надходять звернення громадян щодо питань організації поховань осіб, померлих вдома від природних причин, або які загинули внаслідок ворожої агресії, виявлені померлими при невизначених обставинах, порядок вивезення тіл померлих до відповідних закладів судово-медичної експертизи, моргів та оформлення належних документів для поховання померлих.

У зв'язку з цим Уповноважений роз'яснює порядок дій родичів померлої особи або інших осіб, які виявили померлого.

1. Якщо людина померла за місцем постійного проживання та від природних причин (невиліковні хвороби, що були встановлені у вказаній людині раніше, або загальний стан здоров'я, пов'язаний із старечим віком), для документального оформлення факту смерті та здійснення поховання необхідно здійснити наступні дії:

- повідомити сімейного лікаря, з яким померлою особою при житті було укладено декларацію, про настання смерті такої особи. Лікар встановлює факт смерті за результатами особистого огляду тіла померлого, за телефоном екстреного виклику 102 негайно повідомляє органи Національної поліції України про установлення ним факту смерті людини. Працівники органів Національної поліції України виїжджають на місце події для встановлення факту ненасильницької смерті. Після підтвердження зазначеного факту, лікар закладу охорони здоров'я видає лікарське свідоцтво про смерть;

- в разі неможливості огляду тіла померлої особи сімейним лікарем, необхідно звернутись до служби екстреної медичної допомоги за телефоном 103 з повідомленням про смерть особи та очікувати прибуття бригади екстреної медичної допомоги. Лікар зі складу бригади екстреної медичної допомоги встановлює факт смерті та викликає за телефоном 102 працівників органів Національної поліції України. Після отримання повідомлення від бригади екстреної медичної допомоги про смерть особи, на місце смерті особи або місце виявлення тіла прибувають працівники органів Національної поліції, для огляду тіла та вирішення питання щодо доцільності направлення тіла померлого у морг для проведення судово-медичної експертизи.

Не направляються для проведення судово-медичної експертизи тіла людей у разі:

- якщо померли за місцем їх проживання, за наявності диспансерного спостереження за хворим, при відсутності ознак насильницької смерті чи підозри на таку;

- виявлення померлих людей віком понад 60 років, які померли за місцем їх проживання, за відсутності ознак насильницької смерті чи підозри на таку.

- після отримання лікарського свідоцтва про смерть (фельдшерської

довідки, свідоцтва про перинатальну смерть) для перевезення тіла померлої особи в морг та здійснення підготовки для поховання належить звернутися до ритуального агентства.

Важливо!

Лікарське свідоцтва про смерть видається лікарем закладу охорони здоров'я, що розташований у місті, або селищі міського типу, населеному пункті сільської місцевості та у якому працює не менше двох лікарів.

Фельдшерська довідка про смерть видається фельдшером закладу охорони здоров'я, що розташований у сільському населеному пункті у разі відсутності лікаря (хвороба, відпустка тощо).

Лікарське свідоцтво про перинатальну смерть видається закладами охорони здоров'я у разі смерті дитини у віці 0-6 діб та мертвонародження.

2. В разі, якщо людина померла за обставин, що потребують проведення судово-медичної експертизи, необхідно за телефоном екстреного виклику 102 негайно повідомити органи Національної поліції України.

До таких обставин належать:

ознаки насильницької смерті (падіння з висоти, дія гострих предметів, вогнепальної зброї тощо), асфіксії, дії крайніх температур, електричного струму, низького та високого атмосферного тиску, отруєнь тощо) або підозри на таку;

смерть осіб, що настала поза місцем їх проживання;

смерть людей, особу яких не встановлено;

смерть людей віком до 60 років, які померли за місцем проживання, за відсутності диспансерного спостереження за хворим.

За постановою слідчого або прокурора тіло померлого направляється для проведення судово-медичної експертизи та оформлення лікарського свідоцтва про смерть. Видають тіло померлого із моргу установи судово-медичної експертизи для здійснення подальших ритуальних дій та поховання з письмового дозволу прокурора, який надається прокурором негайно після проведення судово-медичного розтину.

Важливо!

Державна реєстрація смерті здійснюється у відділах реєстрації актів цивільного стану за останнім місцем проживання померлого, за місцем настання смерті чи виявлення тіла померлого або за місцем поховання. Смерть особи, яка померла в дорозі (у потягу, на судні, у літаку та ін.), може бути зареєстровано в найближчому органі РАЦС.

Державна реєстрація смерті проводиться за заявою родичів померлого, представників органу опіки та піклування, працівників житлово-експлуатаційних організацій, адміністрації закладу охорони здоров'я, де настала смерть.

Особа, яка звернулась щодо реєстрації смерті до відділу державної реєстрації актів цивільного стану, повинна пред'явити паспорт померлої особи та один з документів з наступного переліку.

- лікарське свідоцтво про смерть (форма № 106/о), форма згідно наказу Міністерства охорони здоров'я України від 08.08.2006 № 545;

- фельдшерська довідка про смерть (форма № 106-1/о), форма згідно наказу Міністерства охорони здоров'я України від 08.08.2006 № 545;

- лікарське свідоцтво про перинатальну смерть;

Заява про державну реєстрацію смерті повинна бути подана не пізніше трьох діб з дня смерті чи виявлення тіла померлого, а у разі неможливості одержання лікарського свідоцтва про смерть, фельдшерської довідки про смерть чи висновку судово-медичної експертизи, прокурора – не пізніше п'яти діб.

Важливо!

У випадку, якщо смерть настала на тимчасово-окупованій території або в районі бойових дій, де отримати лікарське свідоцтво про смерть неможливо, рекомендується скласти колективний акт про настання смерті та звернутися до суду (за місцем знаходження заявника) про встановлення відповідного юридичного факту.

Інформація для мешканців Києва.

Оформити свідоцтво про смерть в Києві можна у Дарницькому, Деснянському, Дніпровському, Печерському, Солом'янському, Оболонському, Шевченківському відділах РАЦС, а також у Київському відділі державної реєстрації смерті центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Київ) за адресою вул. Бульварно-Кудрявська (колишня Воровського), 47/14, тел. (044) 486-06-07, (044) 486-01-50, (044) 486-16-51.

З питань роботи відділів державної реєстрації актів цивільного стану міста Києва можна звертатися за телефоном гарячої лінії (044) 236-00-80.

В місті Києві поховання і кремація проводяться з оформленням свідоцтва Ритуальною службою спеціалізованого комунального підприємства «Спеціалізований комбінат підприємств комунально-побутового обслуговування» за адресою Україна, м. Київ, вул. Бульварно-Кудрявська, 47/14, тел. (044) 486-06-07, (044) 486-01-50. Телефон міського крематорію у Києві (044) 529-34-27.

Також отримати консультацію можливо в Контактному центрі міста Києва за телефонами 1551 (зі стаціонарного) та (044) 205 73 37 (з мобільного).